

Terveyden edistämisen neuvottelukunta

25.10.2016

Ylilääkäri Maarit Varjonen-Toivonen

Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2017-2020:

- ❖ **YHTEENVETO LAUSUNNOISTA**
- ❖ **PÄIVITYS JA HYVÄKSYMISMENETTELYT**
- ❖ **JATKOTOIMENPITEET JA TOIMEENPANON KÄYNNISTÄMINEN**

SÄHKÖINEN HYVINVOINTIKERTOMUS 0.4/ Laaja hyvinvointikertomus

Osa I Väestön hyvinvoinnin kehitys valtuustokaudella 2013 - 2016

1. Indikaattoreiden ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

- talous ja elinvoima; lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet; nuoret ja nuoret aikuiset; työkäiset; ikäihmiset; kaikki ikäryhmät

2. Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

3. Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

Osa II Hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2017 – 2020

4. Pirkanmaalaisen hyvinvoinnin painopisteet ja strategiset linjaukset

5. Huomioitavat kansalliset ja alueelliset terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen ohjeet, suositukset ja suunnitelmat

6. Hyvinvointisuunnitelma

- Taulukko: Painopisteittäin tavoite, resurssit, vastuutaho, arviointi

Osa III

7. Suunnitelman laatijat

8. Suunnitelman hyväksyminen

SUUNNITTELUTAULUKKO: Terveyden edistämisen alueellisen koordinaation painopisteet vuosille 2017 – 2020 ja niiden toimeenpano

PAINOPISTEET -> JOKAISILLA TAVOITTEET	TASOT	TOIMENPITEET	VASTUUTAHOT: KÄYNNISTYS JA TOIMEENPANO	ARVIO RESURSSI-TARPEISTA	EHDOTUS TOTEUTUMISEN ARVIOINTI-MENETTELYIKSI
1. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen 2. Ikäihmisten elämänhallinnan edistäminen 3. Päihteettömän elämäntavan tukeminen 4. Savuttomuudesta terveyttä	ALUE	TOIMEENPANO <u>YHDESSÄ</u> KUNTIEN, PSHP:n TUOTTAMAN ERIKOISSAIRAANHOIDON JA MUIDEN TOIMIJOIDEN KANSSA KÄYTETTÄVISSÄ OLEVIN RESURSSIEIN			
	PIRKAN-MAAN ERIKOIS-SAIRAAN-HOITO	TOIMEENPANO PSHP:n TUOTTAMASSA ERIKOISSAIRAANHOIDOSSA			
	KUNNAT	KUNNAT HYÖDYNTÄVÄT OMASSA HYVINVOINTIKERTOMUSTYÖSSÄÄN ALUEELLISEN HYVINVOINTIKERTOMUKSEN SISÄLTÖÄ			

LAUSUNTOKIERROS: RUUSUT JA KEHITÄMISEHDOTUKSET

- ❖ Yleiset kommentit
- ❖ Asiakkuusnäkökulma ja osallistaminen
- ❖ Indikaattorit
- ❖ Hoitoketjut ja palveluverkot
- ❖ Painopisteet
- ❖ Ohjeet, suunnitelmat, lainsäädäntö
- ❖ Suunnittelutaulukko ja toimeenpano
- ❖ Hyödynnettävyys kunnan HYTE-työssä
- ❖ Tiedolla johtaminen
- ❖ Yhteistyö yhdyspinnoilla
- ❖ Potilasjärjestöjen kommentit
- ❖ Kommentit liittyen tulevaan maakuntaSOTEen

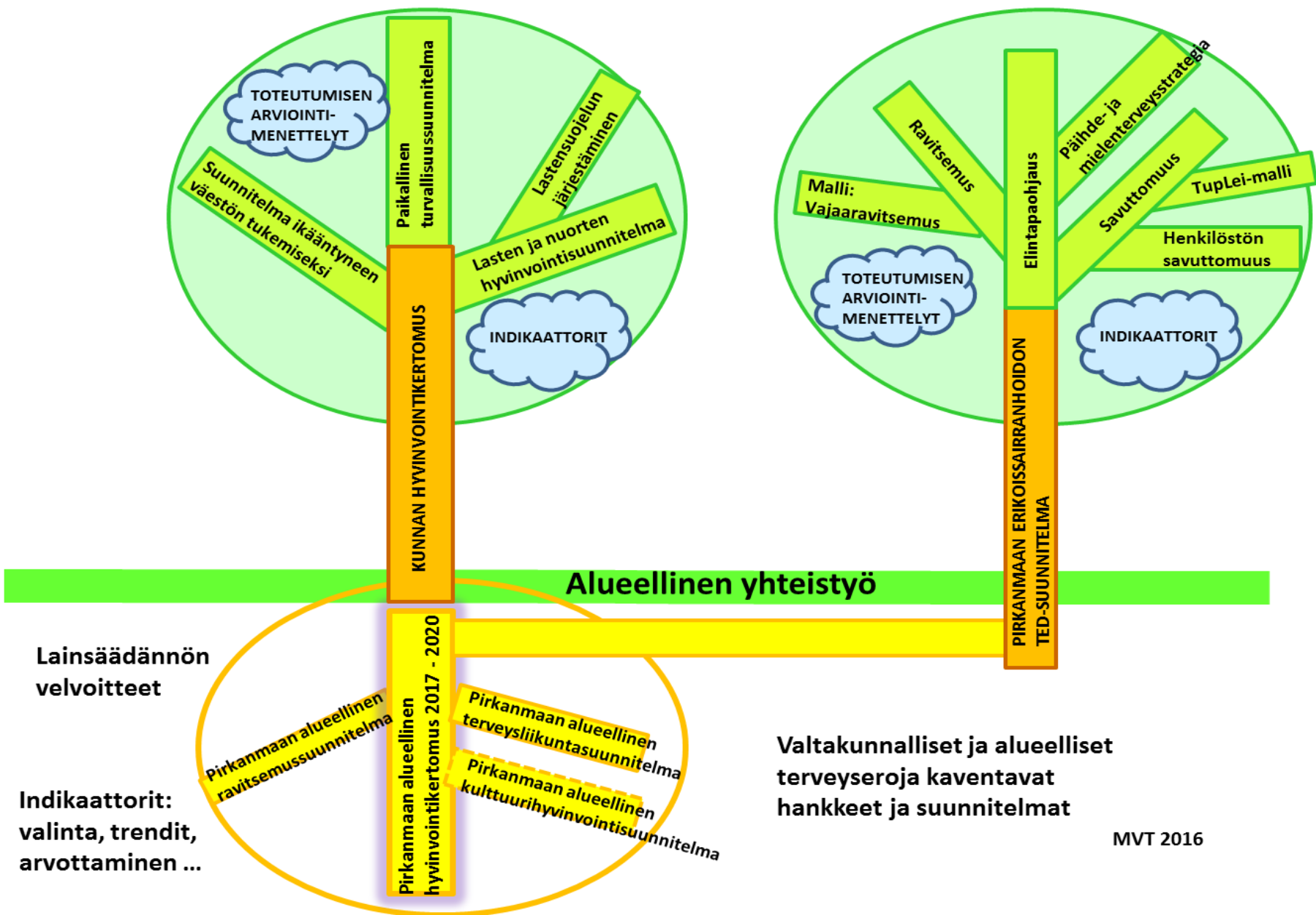
LAUSUNTOKIERROS: RUUSUT JA KEHITÄMISEHDOTUKSET

❖ Yleiset kommentit

- Antaa selkeän kuvan hyvinvointikertomuskaudesta 2013-2016 sekä hyvinvoinnin ja terveyden haasteista seuraavalle kaudelle 2017-2020
- Tukee alueellisen hyvinvointipolitiikan suunnittelua, seurantaan, arviointia sekä raportointia
- **Ikäihmisten elämänhallinnan käsitettä tulisi jäsentää, että jokainen ymmärtää mistä siinä on kyse.**
- **Alueellisen hyvinvointikertomuksen suhdetta eri suunnitelmiin esim. kuntatasolla olisi voitu käsitellä yksityiskohtaisemmin. Esimerkiksi, mikä on hyvinvointikertomuksen suhde paikalliseen turvallisuussuunnitelmaan tai lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.**

❖ Asiakkuusnäkökulma ja osallistaminen

- Hyvä ajatus on, että Taysin pääaulaan järjestetään tila potilasjärjestöille ja vertaistuelle.
- Painopisteissä niin alueellisella tasolla, kunnissa kuin erikoissairaanhoidossa tulisi huomioida asiakaslähtöisyys hyödyntämällä kokemustoimijoita.
- **Tulevaisuudessa olisikin hyvä pohtia, miten kunnissa kertyvää kokemus- ja asiantuntijatietaa voisi hyödyntää myös aluetasolla. Nyt laadullista, työntekijöiden kokemukseen ja asiantuntemukseen perustavaa analyttistä näkemystä alueen tilanteesta on hyödynnetty vähän.**

LAUSUNTOKIERROS: RUUSUT JA KEHITÄMISEHDOTUKSET

❖ Indikaattorit

- Alueen väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä näiden asioiden kehitystä tarkastellaan monipuolisen indikaattoritiedon valossa
- Hyvää on se, että indikaattorit on lajiteltu eri koreihin, myös ikäryhmäjaottelu on hyvä.
- Perheen hyvinvoinnin alueellisen mittarin kehittäminen
- **Yksityiskohtaisia indikaattoriehdotuksia (= toimeenpanon arviointi)**

❖ Hoitoketjut ja palveluverkot

- Ikäihmisiä koskevat hoitoketjut: ohjeet toimintakyvyn arviointiin sekä vajaaravitsemusriskin seulonta, ravitsemushoito ja seuranta
- Kaikilla hoitoketjuilla pitäisi olla seurantamittarit, joiden perusteella voidaan nähdä miten hyvin hoitoketjut toteutuvat
- Tukihenkilötoiminta / vertaistuen merkitys kuntoutumisen tukena pitäisi näkyä myös hoitoketjukuvauksissa

❖ Painopisteet

- Painopistealueet on valittu hyvin harkittuina ja valmisteltuina ja kytkeytyvät kuntien hyvinvointityöhön konkreettisemmin kuin edellisen kauden painopistealueet.
- **Kuntalaisten oma ja kolmannen sektorin työn tärkeä rooli hyvinvoinnin edistämässä on jäänyt vähäiselle huomiolle tavoitteissa ja toimenpiteissä.**

LAUSUNTOKIERROS: RUUSUT JA KEHITÄMISEHDOTUKSET

❖ Ohjeet, suunnitelmat, lainsäädäntö

- Asiakirjan sisältämä tietopaketti alueellisista ja valtakunnallisista asiakirjoista on mittava. Sen tuoma lisäarvo on siinä, että kunnat voivat hyödyntää laadittua luetteloa oman hyvinvointi työnsä taustoittamisessa
- **Voisi muodostaa yhteisen materiaalipankin esimerkiksi PSHP:n nettisivuille, josta linkit eri ohjelmiin olisivat hyödynnettävissä.**

❖ Suunnittelutaulukko ja toimeenpano

- Suunnittelutaulukko on jaoteltu selkeästi paitsi painopistealueittain myös tasoihin, joita maakunnassa toimivat tahot voivat helposti hyödyntää
- Myös muut hyvinvoinnin ulottuvuudet kuten osallisuus ja osallistaminen, sosiaaliset verkostot, vertaistuki ja arjen hyvinvoinnin sujuvuus on suunnitelmassa huomioitu.
- Alueellinen kulttuurihyvinvointisuunnitelma on hyvä mahdollisuus
- **Tavoitteiden ja toimenpiteiden suuri määrä asettaa haasteen sille, että ne pystytään toteuttamaan myös käytännössä.**
- **Elinkeinopolitiikan, työllisyyden, turvallisuuden, rakentamisen ja ympäristöasioiden näkyminen hyvinvointiin vaikuttavina tekijöinä ei tule alueellisessa asiakirjassa näkyviin.**
- **Tavoitteet tulisi esittää enemmän tulevaisuuteen suuntaavana**

LAUSUNTOKIERROS: RUUSUT JA KEHITÄMISEHDOTUKSET

❖ Hyödynnettävyys kunnan HYTE-työssä

- Alueellinen hyvinvointikertomus sisältää hyvän lähtökohdan kunnan oman laajan hyvinvointikertomuksen laadintaan. Kunnalla on mahdollisuus poimia alueellisen hyvinvointikertomuksen painopisteistä omia painopistealueita, jotka sopivat juuri oman kunnan tavoitteiden edistämiseen

❖ Tiedolla johtaminen

- Tärkeätä on sisällyttää kaikilla tasoilla johtamiseen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, jotta päästään systemaattiseen laadun parantamiseen. Tavoitteiden toteutuminen edellyttää hyvää johtamista ja toimeenpanon seuraamista päivittäisessä johtamistyössä.
- **Tiedonkeruun tulisi olla valtakunnallinen ja vähintäänkin alueellinen kehittämisen kohde**
- **Voisiko esim. UNA -hankkeesta olla hyötyä hyvinvointitiedon yhtenäisessä keräämisessä?**
- **Jatkossa on myös mietittävä, onko alueellisella tasolla raportointi nelivuotiskausittain riittävä vai onko tarpeen luoda tiiviimpi (vuosittainen) raportointimalli**

❖ Yhteistyö yhdyspinnoilla

- Asiakirjaa voidaan pitää merkittävänä strategia-asiakirjana maankunnallisessa sote-toiminnan ohjauksessa.
- Erityisen tärkeää on se, että kuntien on mahdollista saada tukea suunnitelmien laadintaan ja niiden toteuttamiseen

LAUSUNTOKIERROS: RUUSUT JA KEHITÄMISEHDOTUKSET

❖ Potilasjärjestöjen kommentit

❖ Kommentit liittyen tulevaan maakuntaSOTEen

- Tulevien sosiaali- ja terveystalveluiden uudistusten jälkeen maakuntatasoinen suunnittelu korostuu ja asiakirjan toimintaa ohjaava vaikutus lisääntyy
- Tulevassa SOTE maakuntamallin ja kuntien yhteistoiminnassa hyvinvointityön näkökulmasta hyvää on se, että rakenteet työlle on olemassa ja yhteistoimintaa on harjoitettu useamman vuoden ajan
- Asiakirja on valmisteltu erittäin laaja-alaisen ja hyvinvointityötä kattavasti ohjaavan sekä toteuttavan osallistujajoukon näkemysten perusteella. Tämä antaa painoarvoa hyvinvointikertomuksen sisällölle ja on merkittävä toimintamalli siirryttäessä tulevaan maakuntaliittoon, jossa hyvinvoinnin edistäminen tulee olemaan sekä maakunnan että kunnan tehtävä
- **Oleennaista viestiä voisi vielä entisestään kirkastaa ja kiteyttää**
- **Tulevaisuudessa maakuntien ja kuntien välisessä yhteistyössä toivottaisiin muutamia keskeisiä teemoja, joihin yhdessä sitoutumalla ja panostamalla voitaisiin vaikuttaa koko alueen hyvinvoinnin edistämiseen kuntakohtaisten painotusten lisäksi**
- **Toivotaan tulevaisuuden maakunnassa elinkeinopolitiikan, työllisyyden, turvallisuuden, rakentamisen ja ympäristöasioiden näkymistä yhteisessä maakunnallisessa suunnitelmassa vahvoina hyvinvoinnin osatekijöinä**

Aiheet:

Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2017-2020

- ❖ **YHTEENVETO LAUSUNNOISTA**
- ❖ **PÄIVITYS JA HYVÄKSYMISMENETTELYT**
- ❖ **JATKOTOIMENPITEET JA TOIMEENPANON KÄYNNISTÄMINEN**

Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2017 – 2020

LAADITTU ALUEELLISENA YHTEISTYÖNÄ

INDIKAATTORIT

- ❖ Valmisteleva pientyöryhmä VALMU
 - Alueellinen TEDtr, hyvinvointikoordinaattorit
 - Erikoissairaanhoidon TED-asiantuntijat
 - Alueellinen ravitsemustr
- ❖ Terveyden edistämisen neuvottelukunta 5.2.2016

PAINOPISTEET

- ❖ VALMU
 - Alueellinen TEDtr, hyvinvointikoordinaattorit
 - Erikoissairaanhoidon TED-asiantuntijat
 - Alueellinen ravitsemustr
- ❖ Erikoissairaanhoidon TED- ohjausryhmä: luonnos 8.3.2016
- ❖ Terveyden edistämisen neuvottelukunta 1.4.2016

TOIMENPITEET, ARVIO RESURSSITARPEISTA, TOTEUTUMISEN ARVIOINTIMENETTELYT

- ❖ VALMU
 - Alueellinen TEDtr, hyvinvointikoordinaattorit
 - Erikoissairaanhoidon TED-asiantuntijat
 - Alueellinen ravitsemustr
- ❖ Erikoissairaanhoidon TED- ohjausryhmä 16.5.2016
- ❖ Terveyden edistämisen neuvottelukunta 27.5.2016

HYVÄKSYMISMENETTELYT

HYVÄKSYNTÄ KUNTIEN JA MUIDEN SIDOSRYHMIEN LAUSUNTOJA VARTEN

- ❖ Syyskuun alku
 - Erikoissairaanhoidon TED-ohjausryhmä
 - Terveyden edistämisen neuvottelukunta 26.8.2016
 - PSHP:n johtoryhmä 5.9.2016

LAUSUNTOKIERROS

- ❖ Syyskuu - lokakuun puoliväli ad 18.10.2016

MAHDOLLISET TÄYDENNYKSET JA MUUTOKSET

- ❖ Lokakuun loppu – marraskuu

HYVÄKSYMINEN PSHP:n VALTUUSTO

- ❖ Marraskuu – joulukuu
 - Erikoissairaanhoidon TED-ohjausryhmä 17.10.2016
 - Terveyden edistämisen neuvottelukunta 25.10.2016
 - > PSHP:n johtoryhmä 7.11.2016
 - > Pshp:n hallitus 21.11/2016
 - > Pshp:n valtuusto 12.12/2016

-> Toimeenpano 1/2017 alkaen

Elämän
tähden

Aiheet:

Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2017-2020

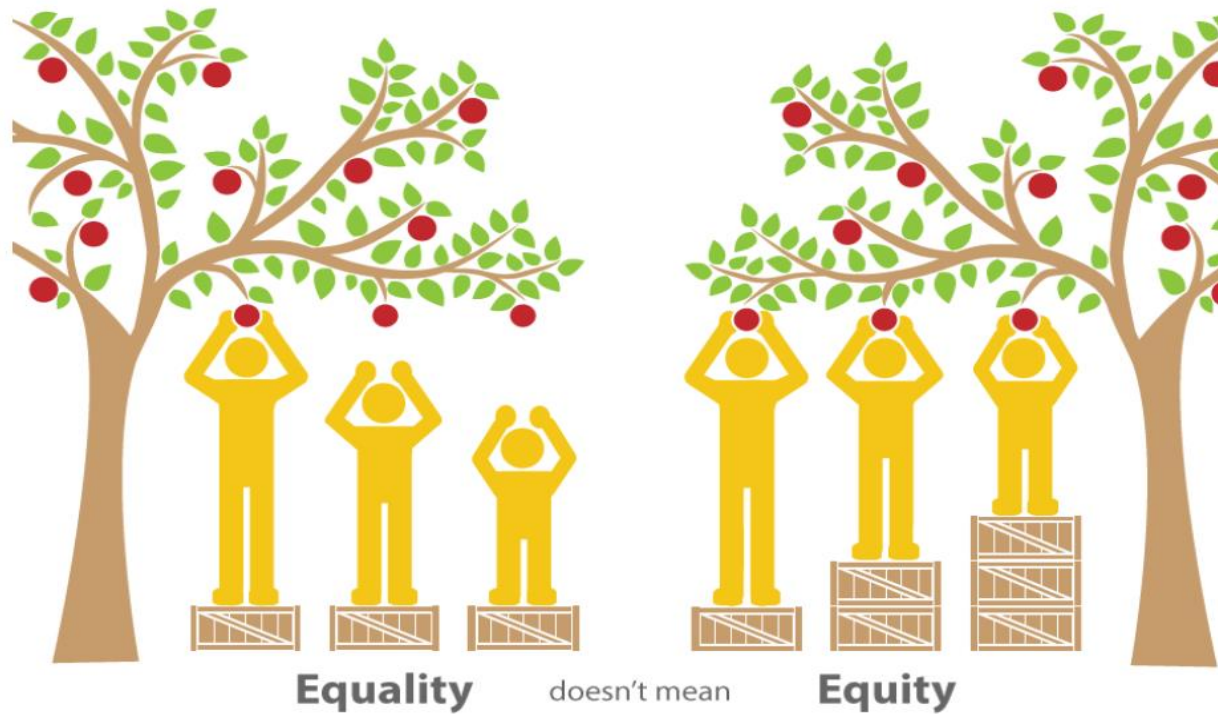
- ❖ **YHTEENVETO LAUSUNNOISTA**
- ❖ **PÄIVITYS JA HYVÄKSYMISMENETTELYT**
- ❖ **JATKOTOIMENPITEET JA TOIMEENPANON KÄYNNISTÄMINEN**

ESITTELY-/ TIIVISTELMÄVERSIO

- ❖ 2/ 4 sivua + diasetti
- ❖ Kenelle -> sisältö
- ❖ Aiheita
 - ”Sateenvarjo”
 - *strategia - hyvinvointikertomus - toiminta- ja taloussuunnitelma - muut suunnitelmat*
 - Keskeiset sisällöt
 - *Tavoitteet: tekstiä/ kuva (STESO kesäkoulu 2016)*
 - *Rakenne*
 - *Indikaattorit*
 - *Painopisteet*
 - *Suunnittelutaulukko*
 - *Vastuutahot ja laatijat/ yhteystiedot*

TERVEYSEROJEN KAVENTAMINEN:

Kaikille samanlaiset palvelut vai kaikille oikeudenmukaiset palvelut

STESO Summer School 2016

TOIMEENPANOSUUNNITELMA

- ❖ **Seminaari / kuntakierros -> toimeenpanosuunnitelma**
 - ❖ Jory + hyvinvointityöryhmä, 2 kuntaa yhdessä -> verkostoituminen
 - ❖ Erikoissairaanhoidon toimialat: toimeenpano linjaorganisaatiossa

 - ❖ **Aiheita**
 - *Kunnan oman hyvinvointikertomuksen painopisteet 2017 – 2020*
 - *Kunnan ja alueellisen hyvinvointikertomuksen painopisteiden toimeenpanon yhdyspinnat -> toiveet alueelliselle HYTE-koordinaatiolle*
 - *Haasteet kunnan HYTE-johtamisessa*
 - *Alueellinen kulttuurihyvinvointisuunnitelma (?)*
 - *.....*

- ❖ **Terveyspuun indikaattorit**

? **Lempäälä**

Klikkaa Terveyspuusta tietoa!

■ Perusterveydenhuollon (mukaanlukien hammashuolto) nettokustannukset, euroa / asukas

Lempäälä	539
Pirkkala	602
Tampere	687
Pirkanmaa	659

■ Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

Lempäälä	647
Pirkkala	1557
Tampere	972
Pirkanmaa	1247

■ Kaksi terveydentilansa keskinortoiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaita

Lempäälä	10
Pirkkala	12
Tampere	14
Pirkanmaa	14

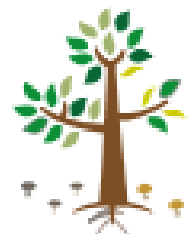
■ Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

Lempäälä	92
Pirkkala	92
Tampere	91
Pirkanmaa	91

Pirkkala

Tampere

Pirkanmaa

Terveyden edistämisen viikko 7.-11.11.2016

Taysin vanhassa pääaulassa

Maanantai 7.11.2016

- Avajaiset
- **Puutarha-installaatio** esillä aj. 3.11-2.12.2016 / Noora Nenonen/ Anne Vesaranta
- **Tanssijat 7.11, 10.11 ja 15.11.2016**/ 2h/pv / Noora Nenonen
- **HLU, UKK-instituutti, Taike**; puristusvoimamittauksia, pieni kisa/testi, infoa terveysliikunnasta sekä HLU toiminnasta / Sampsa Kivistö, Arttu Haapalainen
- **KEI1**; mikrospirometria puhallukset (keuhkoiän testaus) / Minna Lavikko, Tuija Kolu, Kirsi Laasonen
- Porrastarrat ja julisteet / Maarit Varjonen-Toivonen

Tiistai 8.11.2016

- **Omaiset mielenterveystyön tukena ry, EHYT ry, Muotialan kuntoutus- ja asumispalveluyksikkö** / Juha Ahonen
- **Mielenterveysomaiset Pirkanmaa – FinFami ry**
- **Sydän- ja Diabetesliitto, Ravitsemus, alkoholinäyttely** – materiaaleja / Auli Pölönen
- **UKK-instituutin** materiaaleja, kännykän askelmittarisovellukset / Erja Toropainen
- **Muistiyhdistys** / Riitta Salunen

Terveyden edistämisen viikko 7.-11.11.2016

Taysin vanhassa pääaulassa

Keskiviikko 9.11.2016

- **Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry:** ke 9.11. klo 11-14 väliseksi ajaksi/ Birgitta Järventaus/ TAYS

Torstai 10.11.2016

- **Tanssijat 2h/pv** / Noora Nenonen
- Auli Pölönen/ ravitsemus

Perjantai 11.11.2016

- KEI1; mikrospirometria puhallukset (keuhkoiän testaus) / Minna Lavikko, Tuija Kolu, Kirsi Laasonen

VALSin ja Sotesin kanssa järjestetään yhteinen alkoholi-teemainen TED-näyttely/ Auli Pölönen. **Pitkäniemeen** samainen näyttely/Juha Ahonen.

VALS:ssa kolmena päivänä ted-ohjelmaa lisäksi porrastarrat ja julisteet

VAS:ssa 11.11.2016 yhdessä Sotesin kanssa lisäksi porrastarrat ja julisteet – aiheina ravitsemus, muisti, savuttomuus, alkoholinäyttely

Tiistai 15.11.2016

- Tanssijat 2h/pv

Tiedotus: Aspaan, monivalvomoon ja viestintään /Anni Vähälä

Haastattelu: Noora Nenonen, puutarhataideteos - intraan

